

EKONOMİ POLİTİK

Erinç Yeldan, 30 Kasım 2011

IMF Desteği Yeterli Olacak mı?

Bu hafta “piyasalar” IMF’nin *avro-bölgesine* borç krizini aşmak üzere yeni bir kredi hattı açmaya hazırlandığı haberleriyle çalkalandı. Habere göre, IMF kredi hattı, yüksek borçlu AB ülkelerinin kısa dönem borç yükümlülüklerini karşılamak ve gerekli reformları hızlandırmak amacıyla kurgulanmaktaydı. Hazırlıklara göre, IMF’ye üye bir ülke, yeni kredi hattından IMF’ye olan katkısının on misline kadar nakit kullanabilecekti.

Tutkuyla yeni taze kaynak beklentisi içerisinde olan finansal yatırımcılar için bu haber gerçekten de son derece cazipti. Gerçi arada *Moody’s* gibi yatırım şirketlerinin “*IMF’nin yeni kaynağının Avrupa borç krizini çözümede yeterli olamayacağı*”; ve söz konusu mali desteğin “*2012’de bir çok Avrupa ülkesinin karşı karşıya kaldığı borç yükümlülüklerini karşılamaktan uzak kalacağı*” uyarıları da duyulmaktaydı... Ancak bu uyarılar piyasa “oyuncularının” coşkulu tepkileri arasında kayboldu; özellikle Asya’da borsa işlemlerinde hızlı değer artışları yaşandı.

Ne var ki, *Moody’s* tarafından altı çizilen gerçekler kolay kolay ört bas edilecek gibi durmuyordu. Zira, Avrupa bankalarının orta-uzun vadedeki görünümü, bu bankaların karşı karşıya kaldıkları sorunların Yunanistan’ın borçlarının yüzde 50’sini ödenmeme riskinin de ötesinde olduğunu göstermekteydi.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, küresel ekonomide öncü konumdaki bir çok büyük bankanın özellikle 2000-2008 arasında biriktirmiş olduğu borçların ciddi boyutlarda olduğu biliniyor. Örneğin, *Llyods Bank*’ın on iki aylık vade içerisinde ödenmesi gerekli 295 milyar sterlin dolayında yükümlülük ile karşı karşıya olduğu sıkça dile getirilen uyarılar arasında yer alıyor. *Deutsche Bank* analistlerine göre ise “*Avrupa finans kurumları önümüzdeki beş sene içerisinde 2 trilyon avro düzeyinde bir finansmana gereksinim duyuyor*”. Dahası, avro-bölgesinde *kredi geri ödememe riski* (*credit default swaps*) taşıyan varlıkların fiyatları düzenli artış gösteriyor ve şu an itibarıyla *Lehman Biraderler*’in 2008 Ekim ayındaki iflasıyla karşılaştırılabilir düzeylere çoktan ulaşmış durumda olduğu gözleniyor. Burada kısa bir not koyarak, söz konusu kavramın borçlu pozisyondaki kurumun borcunu ödeyememe olasılığına karşı alacaklının hakkını garanti eden menkul kıymetleri; ya da bir tür borçlanma sigortası olarak tanımlanabildiğini not edelim. Borçların ödenmeme riski arttıkça bu tür varlıkların fiyatları da doğal olarak artmakta. Mevcut konjonktürde, avro-bölgesinde bu tür varlıkların değerlerinin yeniden 2008 düzeyine ulaşmış olması, “piyasaların” Avrupa’nın borç krizinin daha da derinleşmesi riskine karşı kendilerini şimdiden güvence altına alma telaşını yansıtıyor.

IMF’nin “taze” kredisinin, avro-bölgesindeki yapısal sorunları aşmak doğrultusunda

beyhude bir uğraş olacağını vurgulamaya bilmem gerek var mı?